

Makitibi ki dɔsay ki Pol ndangi adi Timote

Ta ki dɔ makitibi ti ki dɔsay ki Pol ndangi adi Timote

Makitibi kin e makitibi ki dɔsay ki Pol ndangi adi Timote, loki Timote e-n dɔ njé kaw-naa je ti ki Epəji. A ndangi makitibi kin go dangay ti ki dɔsay ki ra me ɓe ti ki Rom. Timote e ngon ki kɔe e Jipi ə bawe e Giraki tɔ. Kɔ Timote təl nje kun go Kirisi, adi Timote ka təl nje kun go Kirisi tɔ. NGA ningə, e kaw mba ti lə Pol ki kɔ joo ki aw mba kilə mbe Poy Ta ki Maji lə Kirisi kin ə ingəi-naa ki Timote dɔsay me ɓe ti ki Lisiti, dɔnangi Aji ti ki du (ɓone kin ɓari-e Turki) (Knjk 16.1-3). Go kingə-naa ti ləde wa ki ingəi-naa kin ɓa, Timote təl ki kare dan madi-kilə Pol je ti ki njé njiyə sie. Lo je ngay ki Pol aw ti, Timote e sie naa ti naa ti. Ki madi je, Pol iyə ngədi ki oji dɔ njé kaw-naa je ki lo je ti ki dangi dangi jie ti. E be ə, tɔe re-n nja ngay me makitibi ti lə NJé kaw kilə je (17.14-15; 18.5; 19.22) ə se me makitibi je ti ki Pol ndangi (1Kor 4.17; 16.10-11; Plp 2.19-24; 1Təsa 3.2-6). Makitibi je ki joo ki Pol ndangi adi Timote tɔ, e ki ndangi adi Titi tɔ kin, ɓari-de «makitibi lə ɓəə kilə je», mbata əi makitibi je ki oji rəbi ra kilə ɓəə lə Luwə, ə se rəbi kər nɔ njé kaw-naa je maji ngay.

Makitibi ki dɔsay kin əl ta dɔ nɛ je ti mitə:

Nɛ ki dɔsay, me makitibi ti kin, Pol ndər mbi njé kaw-naa je dɔ nɛ ndo ti ki ngom nim, dɔ pole nɛ ndo lə Jipi je ki ya njé gər Luwə al, naa ti ki nɛ ndo lə Kirisi.

Nɛ ki kɔ joo, makitibi kin tɔji rɛbi ra kaw-naa nim, kindɛ kɛm go njɛ kaw-naa je ti kadi njiyɛi maji nim, njiyɛ lɛ njɛ kɔr nɔ njɛ kaw-naa je nim tɔ.

Ta tɔl ta ti, Pol adi ta kɔji Timote oji dɔ kilɛ bɛɛ ki Luwɛ ilɛ jie ti, taa ade gosi ki kadi gɛr-n lo kindɛ kɛmne go buti je ti ki dangi dangi ki toi dan njɛ kaw-naa je ti. Nɛ ki bo ngay, sɔbi kadi Timote e bɛɛ kilɛ ki maji lɛ Jɔju Kirisi (4.6).

Makitibi ki Pol ndangi adi Timote kin, dɔji njɛ kaw-naa je ki njɛ kɔr nɔde je kadi rɛi rɔ ki rɔjeti ki ngire e dɔ kilɛ tɔji ti, ki kɔsi mɛkɛsi nangi nɔ Jɔju Kirisi ti ki e nje taa dɔje ji majal ti (2.3-6).

Kuwɛ ji-naa

¹ Mi Pol ki nje kaw kilɛ lɛ Jɔju Kirisi ki go ndigi ti lɛ Luwɛ ki Nje kaji-je, taa ki go ndigi ti lɛ Jɔju Kirisi ki e nɛ kindɛ me dɔ ti lɛje. ² Ɔ m-ndangi makitibi kin m-ilɛ-n m-adi i Timote[☆] ki i ngonm ki rɔjeti. I ngonm ki rɔjeti ki go rɛbi kadi-me ki adi mei Jɔju Kirisi. Muwɛ ji, ningɛ kadi me-maji ki koo kɛm-to-ndoo ki kisimaje lɛ Bawje Luwɛ ɛi ki Babe lɛje Jɔju Kirisi e sɛi naa ti.

Ta dɔ nɛ ndo ti ki ngom

³ Tɛki ndɔ ki m-ɛli, loki m-un ta rɛbi ki dɔnangi Masɛduwan ti[☆], isi bɛ bo Epɔji ti nɔɔ[☆]. Isi ti nɔɔ mba kadi indɔr mbi dije madi ki njɛ ndo nɛ je ki ngom, kadi tai kɛɛ ta ti. ⁴ Kadi ko dije ka kin tai kɛɛ ta su je ti ki kidɛ ki kɔr gin noji[☆] ki gine gangi al, tado lo tɔl ta nɛ je kin pɛti e gaki-naa par. A ra sɔje maji dɔ kilɛ ti ki Luwɛ ilɛ jije ti, ki go rɛbi kadi-me kin al. ⁵ NDɔr

☆ **1:2** Knjk 16.1 ☆ **1:3** 2Kɔr 1.16 ☆ **1:3** 2Kɔr 1.8 ☆ **1:4** Kilɛ ngirɛ nɛ je 4-5; 9-11

mbi kin a re ki ndigi-naa ki ngame ti ki ay njay njay, ki me ki maji ki uwə dəw ki ta al, ki kadi-me ki rəjeti tɔ. ⁶ Dije madi mbati go rəbi ta kəji ki maji kin ə təli nayi-naa ta ta ki maji ti ki ndae goto. ⁷ Rai rəde njé ndo dije ndu-kun ti lə Luwə, nə təkɪ rəjeti, əi je wa ka gəri me ta ki isi əli al nɪm, taa gəri gin ne ndo ki isi ndoi ki tɔgɪde kin al nɪm tɔ.

⁸ Ji gər kadi ndu-kun lə Luwə e ndu-kun ki maji loki dəw gər lo ra-n kilə ki go rəbe ti. ⁹ Maji kadi ji gəri ta kin maji: E dije ki njé ra ne ki dana ə ndu-kun re mbata ləde al, nə re mbata lə njé kadi dije kɔ, ki njé tɔ rɔ je, ki njé mbati Luwə, ki njé ra majal je, ki dije ki njé ra ne ki nəl Luwə al, ki njé ki ooi tɔ Luwə tə ne ki ay njay al, ki njé təl bawde je ki kɔde je. Re mba njé təl dije, ¹⁰ njé ra kaya je, ki dɪngəm je ki njé sangi-naa, ki njé gati ki dije bəə ti, ki njé ngom je, ki dije ki njé tətɪ ta je. Re ki mbata lə dije pətɪ ki njé ra ne ki əsi ta ne ndo ki rəjeti lə Luwə. ¹¹ Ne ndo kin e ki go poy ta ti ki maji ki Luwə ilə jim ti. E Poy Ta ki Maji ki tɔji tɔba lə Luwə ki nje maji.

Me-maji lə Luwə mbata lə Pol

¹² M-ra oyo Bəbe Jəju Kirisi ki adi-m tɔgi kadi m-ra-n kilə lie. M-ra-e oyo mbata koo ki oo adi masi naki ə ilə kilə kin jim ti. ¹³ Mi ki kəte mi nje kəl ta ki mal dɔ tɔ Luwə ti, mi nje kadi kɔ dije lie, ki nje taje. Nə Luwə, oo kəm-to-ndoo ləm, tadɔ m-ra ne je kin pətɪ ki go gər-e ti al. M-ra-de tadɔ m-adi mem al. ¹⁴ Bəbe ləje, ki go me-maji ti lie ki to mbar mbar ki mbata ləm adi-m kadi-me ki ndigi-naa ki go rəbi kində rɔ naa ti ki Jəju Kirisi. ¹⁵ Ta kin e ta ki rəjeti ki maji kadi dije pətɪ taai ki me ki kare ba. Jəju Kirisi

✧ **1:13** Knjk 8.3; 9.4-5

re dɔnangi ti mba kaji njé ra majal je. Njé ra majal je kin, mi majal ləm itə-de pəti. ¹⁶ Nə Luwə oo kəm-to-ndoo ləm. Ra be kadi Jəju Kirisi tɔji kisi dɔ ti lie səm, mi ki majal ləm itə dije pəti. MBata kadi e ne ndaji lə dije ki a adi-e mede kadi ingəi kaji ki to biti ki nɔ ti.

¹⁷ Kadi tɔji ki tɔba e

Lə NGar ki nje kisi ki dɔkagilo ki dɔkagilo,

Lə Luwə ki nje koy al,

Lə Luwə ki dum koo ki kəm,

Lə Luwə ki e karne ba e Luwə. Amen.*

Pol ilə dingəm me Timote ti

¹⁸ Ngonm Timote, ta kɔji ki m-adi ə to kin: Ki go ta je ti ki njé kəl ta je ki ta Luwə ti əli dɔi ti kəte, m-ndigi kadi uwə ta je kin səm, irɔ-n rɔ ki maji. ¹⁹ Irɔ rɔ ki maji, ki kadi-me ki maji ki uwə dəw ki ta al. Dije madi mbati kadi mede uwə-de ki ta, adi kadi-me ləde tuji. ²⁰ Dan dije ti kin, Iməne əi ki Aləgijandir əi ti nɔɔ. M-ilə Iməne* əi ki Aləgijandir* ji Satə ti, kadi ndoi kəl ta ki mal dɔ Luwə ti al ngata.

2

Nə ndo ki dɔ kəl ta ti ki Luwə

¹ Kəte nɔ ne je ti pəti, m-ndəji kadi dije kɔyi ne Luwə, kadi əli sie ta, kadi nɔi dɔe ti, kadi rai-e oyo ki mbata lə dije pəti. ² Maji kadi əli ta ki Luwə ki mbata lə ngar je, ki njé kɔbe je pəti, kadi j-isi maji jəke me be ti, me bəl Luwə ti, ki buki-naa ti. ³ E kin ə e ne ki maji ki nəl Luwə ləje ki NJe kaji-je. ⁴ Tado Luwə ləje ge kadi dije pəti ingəi kaji ə tɛɛi me gər ta

* **1:17** Amen e ta Ebirə ki kər me nə e rɔjeti, kadi e be! ✧ **1:20**
2Tim 2.17 ✧ **1:20** 2Tim 4.14

ti ki rɔjeti. ⁵ Təki rɔjeti Luwə e kare ba, taa Nje ka mbo dije ti ki Luwə e kare ba tɔ. E dəw ki ɓari-e Jəju Kirisi. ⁶ E ki re adi rone koy ti mba kadi gangi-n dɔ dije pəti. E kin ə e naji ki ma ki Jəju ma dɔ gangi lo ti ki Luwə ɔji. ⁷ E ki mbata kin ə, Luwə ində-m nje kilə mbe ki nje kaw kilə. Ta ki m-əl kin e ta ki rɔjeti ɓi e ta ngom al. Luwə ində-m mba kadi mi nje ndo ta ki ɔji dɔ kadi-me ki ta ki rɔjeti gin dije ki dangi dangi ki əi *Jipi je al.

Ta ki ɔji dɔ dingəm je ki dāne je me kəy kaw-naa ti

⁸ E be ə, m-ndigi kadi dingəm je əli ta ki Luwə ki lo je pəti ki ji ki kəy taa☆ ki me ki ay njay, ki kanji ra wongi ki kanji gaki.

⁹ Be tɔ ə, maji kadi dāne je ka kibi kɔde e ki go rəbi ti ki dana, kadi tuji me dəw al, ki ki ndɔji ta al. Ningə kadi dɔ ki ra ki ndɔji ta, ɔr ki gate e ngay, mədi ki gate e ngay, ki kibi ki gate e ngay, e ne su rɔ ləde al.

¹⁰ Nə kadi sui rɔde ki kilə ra je ki maji ki tɔji kadi əi dāne je ki njé ra kilə ɓəə lə Luwə yo taa. ¹¹ Dɔkagilo ne ndo ti lə Luwə, maji kadi dāne isi jəke oo dɔ ne

ndo ki kanji kəl ta, ki kilə dɔ gin tɔgi ti. ¹² Bəi taa, madi ta rəbi dāne kadi ndo ne dingəm al nim, kadi

aw ki tɔgi dɔe al nim, nə kadi isi jəke ki kanji kəl ta.

¹³ MBata Adam ə Luwə ra-e kəte ɓəy taa ra Ebi. ¹⁴ E Adam ə su əde al, nə e dāne ə su əde adi al do ndu Luwə☆.

¹⁵ Be ka, dāne a aji ki go rəbi lə ngon ki koji, təkɪ re uwə tɔgine ba me kadi-me ti, me ndigi-naa ti, ki me kay njay ti, ki hal ki ndɔji ta al.

☆ **2:8** Tɛɛ ki taga 9.29; 1 NGar je 8.22   ☆ **2:14** Kilə ngirə ne je 2.7-22; 3.1-6

3

Njé kər nọ njé kaw-naa je

¹ Ta ki m-aw tə m-əl kam e ta ki rəjeti: Re dəw madi sangi kadi n-ər nọ njé kaw-naa je ningə, e kilə ki maji ə ndigi ra. ² Ningə səbi kadi dəw ki nje kər nọ njé kaw-naa je e dəw ki ta goto dəe ti, e ngaw dəne ki kare ba, e dəw ki nje kuwə rəne gin təgine ti, e dəw ki nje gosi ta, e nje ra ne ki go rəbe ti, e dəw ki nje ra mba, ta səbi kadi e dəw ki asi ndo ne dije tə. ³ Səbi kadi e gə kasi al nim, e dəw ki nje tə rə al nim, nə e dəw ki səl ləm ləm, dəw ki nje ge kəl al. Taa kadi e nje ra ta la al tə. ⁴ Səbi kadi e dəw ki asi kində kəmne go me kəy ti ləne, ningə kadi ra adi nganne je əi njé təl rəde go ta ti ki njé buki-naa ti. ⁵ Tadə re dəw asi kində kəmne go me kəy ti ləne al ə, ra ban ə a ində kəmne maji go njé kaw-naa je ti ə?. ⁶ Səbi kadi e nje kadi-me ki sigi al, nə tə kəji rə aw sie adi osi me ta ki gangi ti təkəi su osi-n me ti be. ⁷ Səbi kadi dije ki njé kadi-me je al ka, əli ta ki maji dəe ti, mba kadi təl ne kidi al, ta kadi osi me gum ti lə su al tə.

Diyakir je

⁸ *Diyakir je ka, səbi kadi əi dije ki njé ra ne ki rəjeti, səbi kadi əi dije ki njé kəl ta mindide joo al. A əi gə kasi je al, taa a əi njé ra ta ne kingə ki go rəbe ti al, al tə. ⁹ Səbi kadi ngəmi ta lə Luwə ki tēē ki dəe me kadi-me ti kin ki ngame ki ay njay kanji kuwə-de ki ta. ¹⁰ Kəte nọ kilə ti, səbi kadi nai-de oi taa. Go na koo ti, re ne ki ilə bəngirə node ti goto ningə, asi kadi rai kilə diyakir kare.

¹¹ Dəne je ki njé ra kilə diyakir ka, səbi kadi əi njé ra ne ki rəjeti tə. Səbi kadi əi njé kəl dije ta ndilde ti

al, taa kadi əi dije ki asi kuwəi rəde gin təgide ti tə. A əi dije ki dana me kilə ra je ti pəti.

¹² Səbi kadi diyakir je əi njé dəne ki kare, kadi əi dije ki indəi kəmdə go ngandə je ti, ki go me kəy ti ləde maji. ¹³ MBata njé ki rai kilə diyakir maji, ingəi kəsi-gon, taa asi kadi əli ta ki təgide də kadi ti ki, adi mede Jəju Kirisi tə.

Nə ki Luwə tēē ki dəe

¹⁴ M-ində mem də ti kadi me ndə je ti ki ngay al, m-a m-aw m-ingə-i. Nə m-ndangi makitibi kin m-ilə-n m-adi, ¹⁵ mba kadi re njam nay bəy ka, igər-n rəbi ra kilə ləi me kəy ti lə Luwə. Adi əi njé kaw-naa je lə Luwə ki nje kisi kəm ba. Təki kagi ngadan kəy əi ki ngirə kəy əi təgi kəy, be tə ə, njé kaw-naa je əi təgi nə ndo ki rəjeti lə Luwə.

¹⁶ Nə ki Luwə tēē ki dəe e nə ki bo ngay ki dum maji,

Adi e Jəju Kirisi ki j-ade meje.

Ɔji rəne tə dəw ki go darə ti,

Ningə, NDil Luwə bar-e dəw ki dana,

Malayka je ooi-e,

Dije ləi mbə ki Ɔji dəe dan gin dije ti ki dangi dangi,

Dije adi-e mede ki lo je pəti dənangi ti.

Luwə un-e aw sie dərə ti me kəsi-gon ti.

4

Ta də njé ndo nə je ti ki ngom

¹ NDil Luwə əl ta ay njay təki dəkagilo ki dəbəy ti, dije madi a iyəi go kadi-me ləde kə, kadi oi ta lə ndil je ki ngom. Taa a taai ngirə nə ndo ki j rə ndil je ti ki majal tə. ² NJé ndo nə je ki ngom ki njé kədi kəm dije ki ta ki nda tade nə, ki mede uwə-de ki ta də

majal ti al, a ədi-de kadi buki-de wale. Njé ndo ne ki ngom ka kin əi dije ki mər ta ləde e ki tuji. ³ Ko dije ka kin əgi kadi dije taai-naa, ta əgi kadi dije usoi ne je madi. Nə Luwə ində ne kuso je pəti mba kadi dije ki adi-e mede ki gəri ta ki rəjeti, usoi ne je kin ki oyo ki ra. ⁴ Ki rəjeti, ne je pəti ki Luwə rade əi ne je ki maji. Ne ki kadi dəw mbati goto. Ke ə kadi kuso-e e ki oyo ki ra Luwə. ⁵ Tado ta lə Luwə, ki kəl ta ki Luwə təli ne je kin pəti ki kay njay ti.

⁶ Loki re ər gin ne je kin ki taga adi ngakoi je ooi ningə, a j nje ra kilə bəə ki maji lə Jəju Kirisi. A əji kadi j dəw ki ul rəi ki ta je ki go ndil ti, ki ne ndo ki rəjeti ki ingə.

Pol ilə dingəm me Timote ti

⁷ Maji kadi əsi su je ki kidə ki kəme goto ngərangi. Əi su je ki əsi ta ta lə Luwə. Ində də rəi ti kadi isi me bəl Luwə ti. ⁸ Kində də rəi ti mbata kingə ne me ti, tə ngədi ki kay je be kin maje e noo, nə ke ə, e ngay al. Ne ra ki go ndu Luwə ti a ra maji ki dəw me ne je ti pəti. Tado a adi-je kaji ki dənangi ti ne ki e ki dərə ti. ⁹ Ta kin e ta ki rəjeti ki maji kadi dije pəti taai ki me ki kare. ¹⁰ Rəje ki j-isi j-adi ko, ki rəi ki j-isi j rəi, e ki mbata meje ki j-ində də Luwə ti ki nje kisi kəm ba. E ə e nje kaji dije pəti ki dənangi ti ne, ki bo təi, e njé ki adi mede Jəju Kirisi.

¹¹ E kin ə e ne ki kadi indəji dije ə indo-de tə.

Nə ndaji mbata njé kadi-me je

¹² Adi dəw madi kidi mba ke ki j basa al. Nə kadi j ne ndaji mbata njé kadi-me je, me ta kəli ti, me pa njiyəi ti, me ndigi-naa ti, me kadi-me ti, ki me kay njay ti.

¹³ Kæte nɔ̄ kadi m-re m-ingə-i ti, m-ndə̄ji kadi ində̄ rɔ̄i ta tidə̄ makitibi ti lə̄ Luwə̄ nɔ̄ kosi je ti, ki ta kɔ̄ji ta ti, ki ta ndo dije ndu Luwə̄ ti. ¹⁴ Oti kadi ikidi kadi-kare ki Luwə̄ adi ki go me-maji ti lie kin. Adi ki go rə̄bi lə̄ njé kəl ta je ki tae ti, ki ə̄li ta dɔ̄i ti, ki go rə̄bi lə̄ ngatɔ̄gi je ki njé kɔ̄r nɔ̄ njé kaw-naa je, ki ində̄i jide dɔ̄i ti. ¹⁵ Maji kadi ində̄ rɔ̄i ta kilə̄ ti kin ira ki me ki kare ba. Ira be kadi dije ooi kaw ki kæte lə̄i taga ta kə̄mde ti. ¹⁶ M-ndə̄ji kadi kə̄mi ə̄di dɔ̄ rɔ̄i ti j wa, taa dɔ̄ nɛ̄ ndo ti lə̄i nim tɔ̄. Uwə̄ tɔ̄gi ba me ti. Re ira be ningə̄, a aji rɔ̄i j wa taa a aji dije ki njé koo dɔ̄ nɛ̄ ndo lə̄i nim tɔ̄.

5

Kal Timote ki rə̄ njé kaw-naa je ti

¹ Oti kadi indangi də̄w ki tɔ̄gi ki tɔ̄gi ngay, nə̄ kadi ə̄l-e ta ki ndui ki səl tə̄ bawi ə̄ isi ə̄l sie ta be. Ningə̄ ngan basa je ka, sə̄bi kadi ira-de tə̄ ngakɔ̄i je ki me darɔ̄ ti be tɔ̄. ² Ira ki də̄ne je ki tɔ̄gi tə̄ kɔ̄i je taa ngan mandi je tə̄ konani je be tɔ̄. Ira nɛ̄ je kin pə̄ti ki mər ta ki ay njay nɔ̄de ti.

Njé ngaw koy je

³ Maji kadi ində̄ kə̄mi maji go njé ngaw koy je ti ki rɔ̄jeti, ki də̄w ki nje ra sə̄de goto. ⁴ Re nje ngaw koy aw ki ngane je ə̄ se ngan kane je nɔ̄ɔ̄ ningə̄, sə̄bi kadi, ngane je ə̄ se ngan kae je ndoi nɛ̄ ra ki go rə̄bi ti lə̄ Luwə̄ dɔ̄ nojide je ti. Sə̄bide kadi ooi go njé kɔ̄ji-de je təkɔ̄i njé kɔ̄ji-de je ooi gode kæte kin be tɔ̄. Tado nɛ̄ ra ki be kin ə̄ nəl Luwə̄. ⁵ NJe ngaw koy ki rɔ̄jeti, e e ki də̄w ki nje ra sie goto, ki isi ki karne ba, ində̄ mene dɔ̄ Luwə̄ ti par. Dəkagilo je pə̄ti, kondɔ̄ ki kada, isi ə̄l ta ki Luwə̄, də̄je kadi ra sə̄ne. ⁶ Nə̄ nje

ngaw koy ki isi ta koo maji rone ti me kaya ti ki ra, re a-n ki done ta noo ka, e daw ki koy me ndil ti. ⁷ Indode ne je kin be, mba kadi isi ki dode taa ki ta dode ti al. ⁸ Re daw madi oo go nojine je al, ki bo tay, oo go dije ki me kay ti lane al, e daw ki ila kadi-me lane ko. Daw ki gar Luwa al ka e soti ite bay.

⁹ Onoi ndangi to nje ngaw koy ki bale asi kuti mehe al nim, taa ki taa ngaw kare ba al nim, mbo nje je ti ki nje kaw-naa je isi ooi gode. ¹⁰ Maji kadi dije gari-e oji go kilā rae ki maji. Maji kadi e daw ki kate e nje koti ngan je nim, nje ra mba je nim, nje togi nja dije ki kay njay la Luwa nim[☆], e nje ra ki dije ki ne ki to tee dode ti nim. Taa e nje ra kilā je ki maji ki go rabi je ki dangi dangi nim to. ¹¹ Onoi kadi indangi to nje ngaw koy je ki rōde to mbal bay me makitibi ti. Indangi tade al tado loki bo taa dingam ra-de ninga, a iyai kadi ro lade mba kun go Kirisi ko, a a taai ngaw. ¹² Ra-e ki be kin a re ki ta ki gangi dode ti, tado naji ta kadi-me lade ki kate ko. ¹³ Ne ki rangi bay a tali nje dabi je. Ninga kilā rade ki bo ngay e kilā lo mba ki ta kay la dije par. Əi nje dabi je par al, nə indai ta ba go dabi ti, taa əi nje kində gangi do ta ti la dije to. Ne ki lagide al ka, ilai tade me ti. Ninga ta kalde ka to biriri to. ¹⁴ E mbata kilā ra je ki be kin ə, sɔbi kadi nje ngaw koy je ki rōde to mbal bay taai dingam ki rangi. Kadi oji ngan je ə indai kamde go me kay ti lade to mba kadi nje ba inga rabi əl-n ta ki mal dɔje ti al. ¹⁵ M-əl ta kin be mbata nje ngaw koy je ngay ki rōde to mbal bay ilai kadi-me lade ko ə uni go *Satā. ¹⁶ Re nje kadi-me ki done madi aw ki nje ngaw koy je me kay ti lane noo ninga, sɔbi kadi e wa ngam-de. Loki ra be ninga e

☆ 5:10 Lk 7.44

ne koti ki əy ə un də njé kaw-naa je ti, kadi njé kaw-naa je rai ki njé ngaw koy je ki rəjetə ki dəw ki nje ra səde goto.

Njé kər nō njé kaw-naa je

¹⁷ Maji kadi ngatəgi je ki njé ra kilə maji dan njé kaw-naa je ti, ingəi kəsi-gon ki ne kigə go ji ki asi ta kilə ləde gidi joo. Ki bo təy, e njé je ki isi adi rəde kə mba kəji ta, ki ndo dije ta lə Luwə. ¹⁸ Tadə ndangi me makitibi ti lə Luwə əi nə: «Dəw a də ndugidu ta mangi ti al, dəkagilo ti ki a njiyə də ko ti mba kadi kande tēē.» Taa makitibi lə Luwə əl bəy tə ə nə: «Maji kadi dəw ki nje ra kilə ingə ne kigə go ji ki asi ta kilə ki ra✠.» ¹⁹ Re dəw madi əl ta ki majal də ngatəgi ti, ə dije joo ə se mitə mai naje al ningə, oti kadi indigi sie də ti. ²⁰ Njé je ki rai majal, səbi kadi indangi-de ta kəm kosi je ti mba kadi ndəge je bəli.

²¹ M-ndəji ta kəm Luwə ti ki ta kəm Jəju Kirisi ti, taa ta kəm malayka je ti ki Luwə mbəti-de, kadi itəl rəi go ta je ti ki m-əli. Itəl rəi go ti ki kanji kun ki madi je ə kiyə njé ki nungi, ki kanji kər kəm dije dana. ²² Ne ki səbi kadi igər ə to kin: Oti kadi ində ji də dəw ti kalangi ba mba kadi təl nje ra kilə dan njé kaw-naa je ti. Maji kadi ində rəi-naa ti ki dəw də majal ti lie al. Ningə, j wa ay rəi njay də majal ti.

²³ NGa ningə, maji kadi əy man ki ndul wa kare ba par al, nə kadi əy kasi kandi nju ndəy ndəy mba kadi ra maji ki moy ki mei ti ki ra adi rəi ta kati al ki dəkagilo je pəti kin. ²⁴ Dije madi je gin majal ləde to taga kəte bəy taa kadi ta ki gangi re dəde ti. Nə njé ki nungi, majal ləde to lo bəy ti biti kadi ta ki gangi taa a ər ginde ndə ki gogi ti. ²⁵ Kilə ra je ki maji ka

✠ 5:18 Dətərənom 25.4; 1Kər 9.9; Mt 10.10; Lk 10.7

to be tɔ. Yā njé ki madi to taga pay pay. Ningə njé ki nungi, re yade to taga pay pay al ka, a toi lo bəyɔ ti ratata al.

6

Ta dɔ bəə je ti

¹ Dije pəti ki adi mede ki əi bəə je, səbi kadi ilai dɔde gin tɔgi ti lə bade je. Hlai dɔde gin tɔgi ti lə bade je mba kadi dəw əl ta ki mal dɔ tɔ Luwə ti al, taa dɔ ne ndo ti ki ji ndo səsi kin al tɔ. ² E go ti al kadi bəə je ki bade je adi mede Luwə, uni girə dɔ ke ngakonaa me ta ti lə Luwə ə mbati kadi ilai dɔde gin tɔgi ti lə bade je. Kede ngakonaa me ta ti lə Luwə ka kin ə səbi kadi rai kilə adi-de ki kəte nɔɔ bəy, tado e ngakode je ki njé kadi-me je ə isi rai kilə adi-de.

Njé ne ndo je ki ngom ki ra ta ne kingə

³ Ta ki m-aw tə m-əli kam, e ta ki səbi kadi indo dije ə indəji-de kadi rai kile. Re dəw madi ndo dije ne ki rangi, ə iyə go rəbi ta ki rɔjeti lə Bəbe ləje Jəju Kirisi, ki go rəbi ne ndo ki go kadi-me ti ləje kin ningə, ⁴ e dəw ki kun dɔ ta təl-e, taa e dəw ki isi day tɔ. Ne ki gər e ta ki naji ki to rəe ti tə moy. E nje sangi ta me ta ki naji ti dɔ ta je ki ndade goto. Ningə lo kin ə, jangi je, ki gaki-naa je, ki taji-naa je, ki ta ki təti dɔ-naa ti je tee ti. ⁵ Ta ki naji ki gine gangi al, mbɔ dije ti ki ku dɔde goto, ki ngon gir ta ki ndəy ki əji dɔ ta ki rɔjeti goto dɔde ti, tee lo kin ti nɔɔ. Ningə məri kadi, kadi-me Luwə e rəbi kingə ne. ⁶ Təki rɔjeti, kadi-me Luwə e ne kingə ki bo ngay, re dəw ra rənəl dɔ ne ti ki to me jie ti. ⁷ Təki ji re-n me duniyə ti ki jije kare, be tɔ ə j-a ji təl-n ki jije kare. ⁸ E be ə, re j-ingəi ne kusoje ki kibi rəje ningə, kadi ji ra rənəl dɔ ti. ⁹ Dije

ki sangi kadi n-tali njé ne kingə ki ngay ki rəbi je ki dangi dangi, osi me gum ne na ti. Osi me gum ti ki go rəbi ra ta ne ki to mbə, ki ki majal, ki aw ki dije me ne ti ki majal, ki me tuji ti. ¹⁰Tadə ra ta la e ngirə majal je pəti. Njé ki madi uni rəde ba pəti indəi ta sangi la ti, adi ndəmi say go rəbi kadi-me ti. Ningə əi je wa adi kə ndilde.

Rə rə ki maji

¹¹Nə i ki i dəw lə Luwə, ay gədi ne je ti kin ki rangi, səbi kadi isa rəbi ne ra ki dana, ki bəl Luwə, ki kadi-me, ki ndigi-naa, ki kore me, ki səl ləm. ¹²Irə rə ki maji ki əji də kadi-me, uwə kaji ki to ratata kin səm, tadə Luwə bari mba kadi igər ta kaji kin, dəkagilo ti ki un ndui taa ima-n naji ki maji də ti nə kosi dije ti. ¹³M-ndəji ta kəm Luwə ti ki nje kində ne je pəti, taa ki nə Jəju Kirisi ki un ndune ki taa man naji ki rəjeti nə Pəsi *Pilati ti✧, ¹⁴kadi ingəm go ndu-kun ki ingə kin maji, me kay njay ti ki kanji ta madi dəi ti biti kadi Bəbe Jəju Kirisi təl re-n. ¹⁵Bəbe Jəju Kirisi a re dəkagilo ti ki Luwə əji, Luwə ki nje maji-kur, ki e ki karne ba e 6a rəne, E NGar lə ngar je ki Bəbe lə bəbe je, ¹⁶E ki karne ba e nje koy al, İsi me kunjı ti ki dəw asi kadi tēē kadi ti al. Dəw kare ki dənangi ti ne ki oo-e ki kəmne goto. Dəw ki asi koo-e goto. Təba ki təgi ki to biti ki nə ti e yəe! Amen!

Ta ki əji də njé ne kingə je

¹⁷Əl njé ne kingə je ki dənangi ti ne kadi indəi gude al. Əl-də kadi uwəi kul ne kingə je ki a tuji kin al, nə kadi uwəi kul Luwə ki nje kadi-je ne je pəti ki

✧ 6:13 Jə 18.36-37; 19.11

to mbar mbar, jie ɔy al, mba kadi j-isi-n me rɔnəl ti. ¹⁸ Əl-de kadi rai maji, kadi ne kingəde e kilə ra ki maji. Ningə kadi əi dije ki jide ɔy al, kadi kəki ne kingə je ləde ki dije ki rangi. ¹⁹ Re rai be ningə, isi kawi ne maji je ləde indəi lo ngəm ne ti ki maji ki ngə mba ndə ki lo ti ti, kadi ingəi kajı ki rəjeti.

Ta ki dɔbəy ti ki kuwəji-naa

²⁰ I Timote, sɔbi kadi uwə go ndu Luwə kin səm. Ɔsi rəi kə kadi ta je ti ki kəl ki ndae goto, ki ɔsi ta ta lə Luwə, ɔsi rəi kə kadi ta je ki naji ti ki go ne gər ti ki ngom ki dɔnangi ti ne. ²¹ Dije madi uwəi kul ne gər kin, adi ndəmi go rəbi kadi-me ləde.

Kadi me-maji lə Luwə e naa ti səsi. Amen!

KĒLƏ-MĪNDĪ KĪ SĪGĪ

New Testament in Bedjond (CD:bjv:Bedjond)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bedjond

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bedjond

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
a4f34a03-c89e-55e0-bc3f-22f7829df823